

A VÉGREHAJTÁS Felfüggesztésének kihívásai A bírósági joggyakorlatban

CHALLENGES OF SUSPENSION OF ENFORCEMENT IN LEGAL PRACTICE

NAGY-BALOGH BOGLÁRKA*

Végrehajtási ügyekkel foglalkozó bírósági titkárként publikációmban a bírósági végrehajtási eljárásnak egy olyan szegmensét kívánom bemutatni, amellyel munkám során napi szinten találkozom. A végrehajtási eljárás felfüggesztéséről, azok okairól és a bíróság általi intézkedésekről próbálok átfogó képet adni olyan gyakorlati példákkal illusztrálva, amelyek segítséget nyújthatnak a végrehajtási eljárás felfüggesztésének a megértéséhez. A tanulmányomban szeretném továbbá röviden bemutatni a felfüggesztés és a szünetelés közötti lényeges különbségeket is, figyelemmel arra, hogy a gyakorlatban ezen két jogintézményt gyakran összekeverik a végrehajtási eljárásban nem jártas személyek.

Kulcsszavak: bírósági végrehajtás, végrehajtási jog, végrehajtás felfüggesztése, bírói gyakorlat

As a clerk of court dealing with enforcement cases, my publication aims to present a segment of the judicial enforcement process that I encounter on a daily basis in my work. I will try to give a comprehensive overview of the suspension of enforcement proceedings, its reasons and the measures taken by the court, illustrated by examples from legal practice that may help to understand the suspension of enforcement proceedings. In my study, I would also like to briefly illustrate the essential differences between suspension and stay, given that in practice these two legal instruments are often confused by persons not familiar with enforcement proceedings.

Keywords: judicial enforcement, enforcement law, suspension of enforcement, legal practice

1. A végrehajtási eljárásról általánosságban

1.1. A végrehajtás fogalma és főbb ismérvei

A végrehajtási jog definícióját megadhatjuk szűkebb, illetve tágabb értelemben. Szűkebb értelemben a végrehajtási eljárás megindításának joga, tágabb értelemben pedig azoknak az anyagi jogi és eljárásjogi következményeknek az összessége, amelyek a végrehajtási eljárásban résztvevők jogaiban és kötelezettségeiben beállnak.¹ Tartalma

* DR. NAGY-BALOGH BOGLÁRKA
bírósági titkár
Mátészalkai Járásbíróság
4700 Mátészalka, Kossuth Lajos utca 25.
boglarka.drbalogh@gmail.com

¹ KIRÁLY Lilla: *Bírósági végrehajtás Magyarországon és az Európai Unióban*. Egyetemi jegyzet. Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2015, 10.

1.2. A végrehajtás felfüggesztésének jogintézménye

A felfüggesztés olyan eljárási cselekmény, amit valaki, valamely, a törvényben, jogszabályban meghatározott szerv, szervezet elrendel. Fontos megjegyezni, hogy a felfüggesztéshez döntés szükséges, hiszen a jogintézmény a döntés következtében szakítja meg az eljárást. Akkor is dönteni kell az eljárás felfüggesztéséről, ha egy külső objektív körülmény miatt indokolt az eljárás megszakítása, mivel a jogi szabályozás a döntésen keresztül teremti meg a külső körülmény eljárási relevanciáját. Jogkövetkezménye, hogy a végrehajtás abban a fázisban, ahol a bírói döntés időpontjában tart, leáll. A már elvégzett végrehajtási cselekmények hatályát a felfüggesztés nem érinti, a határidők azonban a bírói döntés időpontjában félbeszakadnak.

A felfüggesztés érintheti a teljes végrehajtást, vagy annak egy részét, akár meghatározott vagyontárgyakra is kiterjedhet. A részleges felfüggesztés törvényi szabályozásának indokolása szerint a felfüggesztés néhány esetben a korábbi szabályok szerint sem terjedt ki valamennyi végrehajtási cselekményre (például igényper, zálogjogosult bekapcsolódása vagy a különböző EK rendeletek alapján történő felfüggesztés esetében). Azon végrehajtási cselekmények meghatározása pedig, amelyekre kiterjed a végrehajtás felfüggesztése, a felfüggesztés tárgyában döntő bíróság feladata. A döntés során szem előtt kell tartani a felfüggesztés okát, hiszen a felfüggesztés elrendelése kapcsán ugyancsak tekintettel kell lenni az eljárás céljára és a Vht. alapelveire is. Ennek megfelelően más lesz a felfüggesztés hatálya, ha a felfüggesztés oka például egy jogorvoslati kifogás, vagy ha az adós méltányosság alapján kéri a felfüggesztést egy súlyos betegség vagy természeti katasztrófa miatt.

2. A felfüggesztés esetkörei a Vht. alapján

A Vht. részletesen rendelkezik a felfüggesztés szabályairól, ezek közül azokkal a szabályokkal szeretnék részletesebben foglalkozni, amikor a felfüggesztést az adós kéri. Fontos azonban tudni, hogy a végrehajtást kérő bármikor kérheti az eljárás felfüggesztését, hiszen ő az ügy ura, így ő dönthet akár arról is, hogy abbahagyja az egész eljárást. Ha a felfüggesztés a végrehajtást kérő kérésére történik, akkor a felfüggesztés kötelező, szűk körben lehet csak ez alól kivétel, ha ezzel valaki másnak a joga sérülne (példának okán több végrehajtást kérő van, és a felfüggesztést csak az egyikük kéri).

A felfüggesztésnek tehát vannak kötelező és mérlegelést igénylő esetei. A kötelező eseteket nevesíti a Vht.; ilyen például a fentebb említett eset, amikor a végrehajtást kérő kérelmezi a felfüggesztést, és az más jogát nem sérti. Amennyiben ez a két konjunktív feltétel megvalósul, a foganatosító bíróság elrendeli a felfüggesztést.

Tipikus mérlegelést igénylő eset az, amikor az adós kezdeményezi a felfüggesztést. Ha az adós a felfüggesztési kérelmében igazolja a foganatosító bíróságnak a méltányolható körülményt és a végrehajtási eljárás során nem sújtották rendbírsággal, akkor a foganatosító bíróság elrendelheti a felfüggesztést. A méltányolható

okokat a joggyakorlat tölti meg tartalommal, de példálózó jelleggel a Vht. nevesít pár esetet, ilyen méltányolható körülmény az adós hosszan tartó és súlyos betegsége, kiskorú gyermeket egyedül nevelő munkanélküli szülő esete, vagy az adóst sújtó természeti katasztrófa.

A Vht. 48–49. §-a szabályozza a végrehajtási eljárás felfüggesztésének lehetséges eseteit, melyet az alábbiakban kívánok részletesen bemutatni, a Vht.-ban szabályozott sorrendben.

2.1. A végrehajtás felfüggesztése a végrehajtást kérő kérelmére

A Vht. 48. § (1) bekezdése alapján a végrehajtást foganatosító bíróság köteles a végrehajtást felfüggeszteni, ha ezt kívánta a végrehajtást kérő, és a felfüggesztés másnak a jogát nem sérti.

Ahogy már fentebb is említettem, a végrehajtási eljárás „ura” a végrehajtást kérő, hiszen az eljárás azért folyik, hogy a végrehajtó eljárása révén az őt jogosan megillető, de az adós által önként ki nem fizetett tartozás behajtása megtörténjen. A végrehajtást kérő tehát bármikor kérheti a végrehajtási eljárás felfüggesztését, hiszen az eljárás mielőbbi befejezése neki áll érdekében. A felfüggesztést azonban a bíróság csak akkor rendeli el, ha ez másnak a jogát nem sérti. Ha ugyanis például több végrehajtást kérő is indított eljárást ugyanazon adós ellen, akkor elképzelhető, hogy egy adott felfüggesztési kérelemmel nem mindegyikük ért egyet. Ezért könnyen előállhat az a helyzet, hogy az adós elleni egyik végrehajtás fel van függesztve valamilyen okból (akár a végrehajtást kérő kérelmére), de a többi eljárás folyik. Ilyenkor ugyanúgy sor kerülhet akár az ingatlan árverésére is és a felfüggesztés után a felfüggesztett végrehajtást kérő is kielégítést nyerhet.

A végrehajtási eljárások tipikus esetében – amikor csak egy végrehajtást kérő áll szemben az adóssal – a végrehajtást kérők általában akkor kérik a végrehajtás felfüggesztését, ha valamilyen érdekük fűződik hozzá. Igen gyakran például ingatlan becsértéke ellen előterjesztett kifogás előterjesztésével egyidejűleg kérik a Vht. 48. § (1) bekezdésére hivatkozással a végrehajtás felfüggesztését.⁷

2.2. A felfüggesztés kötelező esete

A Vht. 48. § (2) bekezdése rögzíti, hogy amennyiben a zálogjogosult végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás iránti kérelmet terjesztett elő, a kérelem beérkezését követő 3 munkanapon belül a bíróság a végrehajtást felfüggeszti. A végrehajtás felfüggesztéséről a bíróság azonnal értesíti a végrehajtót, egyúttal haladéktalanul megküldi részére a felfüggesztést elrendelő végzést.

Bizonyos esetekben a törvény kötelezővé teszi a végrehajtás felfüggesztését, függetlenül attól, hogy ezt a végrehajtást kérő vagy az adós kéri-e. Az egyik ilyen eset, amikor a végrehajtási eljárásba zálogjogosult kíván bekapcsolódni arra tekintettel, hogy a végrehajtási eljárásban lefoglalt valamilyen ingóságon vagy ingatlanon zálogjoga áll fenn. A végrehajtási eljárásban ugyanis a lefoglalt és értékesített

⁷ DÉZSI Andrea: i. m. 6.

ingatlanok és ingóságok alapvetően tehermentesen kerülnek az árverési vevők tulajdonába (néhány kivételes jogtól eltekintve, melyek az új tulajdonosokat is terhelik), tehát az árverésen szerzett dologról a korábban bejegyzett zálogjogot is törölni kell. A zálogjogosult tehát – hogy a végrehajtási eljárás végett ne veszítse el követelésének fedezetét – jogosult azokban a végrehajtási eljárásokban részt venni, ahol az őt illető zálogtárgyat lefoglalták, ha pedig árverési értékesítésre kerül sor, a zálogtárgyért kapott árverési vételárból először az ő követelését kell kielégíteni. Ebből kifolyólag amennyiben a zálogjogosult a végrehajtótól tudomást szerez arról, hogy zálogtárgyát lefoglalták, bekapcsolódási kérelmet terjeszthet elő, amelynek elbírálásáig a bíróság köteles a végrehajtási eljárás felfüggesztésére a zálogtárgy vonatkozásában.⁸

2.3. Az adós méltányolható körülményeire tekintettel való felfüggesztés

A végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmek legnagyobb részét álláspontom szerint az adósok által előterjesztett kérelmek teszik ki. Ezek a kérelmek nagyon változatosak és színesek tudnak lenni, amiből azt a következtetést tudom levonni, hogy az adósok általában nincsenek tisztában azzal, hogy mikor is van lehetőség a végrehajtás felfüggesztésére.

Kivételes esetekben tehát az adós is kérheti a végrehajtást foganatosító bíróságtól a végrehajtási eljárás felfüggesztését. Ehhez azonban szükséges, hogy az adós igazolja, hogy valamilyen méltányolható és önhibáján kívüli okból nem képes a tartozásának rendezésére, ez a körülmény azonban csak átmenetileg áll fenn, és annak megszűnése esetén a végrehajtás tovább folytatódhat. A Vht. úgy rendelkezik, hogy a végrehajtást foganatosító bíróság az adós kérelmére kivételesen csak akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha az adós a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és az adóst a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották rendbírással.⁹ Önmagában tehát a felfüggesztési ok előadása nem elégséges a felfüggesztéshez, szükséges annak igazolása is,¹⁰ amely az azt alátámasztó bizonyítékok szolgáltatásával történik. Ilyen bizonyíték hiánya hiánypótlást eredményez – a hiánypótlás azonban nem terjeszkedhet túl a kérelemben előadotakon, nem sugalmazhat, hogy milyen bizonyítékok becsatolása esetén van lehetőség a felfüggesztésre. Továbbá, fontos kiemelni, hogy az adósnek a körülményeket igazolni, és nem valószínűsíteni kell.

A méltányolható körülmény egy szubjektív elem, amely a bíróság megítélésére van bízva, azonban ezek többnyire olyan körülmények, amelyek az adós létfenntartását lehetetlenítik el, valamint az adós hibáján kívül eső rendkívüli körülmények. Az adós ilyen irányú kérelme semmi esetre sem irányulhat azonban a végrehajtás

⁸ Lásd bővebben: MARTONOVICS Bernadett – UDVARY Sándor: A végrehajtás foganatosításának közös szabályai. In: *A bírósági végrehajtásról szóló törvény és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja* (szerk.: Gelencsér Dániel – Udvary Sándor), 48. § (2) bekezdéshez fűzött magyarázat.

⁹ Vht. 48. § (3) bek.

¹⁰ Fővárosi Ítéletábrla 14.Gpkf.43.045/2018/2.

végleges meghíúsítására. A méltányolható körülményeket természetesen nem lehet kimerítően felsorolni, a törvény is csak néhány példát említ. Méltányolható körülménynek tekinti például a bíróság az adós által eltartásra köteles és tartásra szoruló személyek számát, az adós vagy az eltartott személy tartós és súlyos betegségét, vagy a végrehajtási eljárás során bekövetkezett és az adóst is sújtó természeti katasztrófát.¹¹ Azonban a törvényi szabályozás értelmében az adós felfüggesztésre irányuló kérelme csak akkor eshet kedvező elbírálás alá, ha egyébként a hatóságok felé együttműködő, jogszerű magatartást tanúsít. Amennyiben korábban rendbírsággal sújtották a felfüggesztéssel érintett eljárásban, akkor e körülmény kizárja az adós kérelme alapján történő felfüggesztést.

A Vht. fent idézett rendelkezései és a kialakult bírói gyakorlat alapján a végrehajtás csak kivételes esetben, nyomatékosan indokolt körülmények fennállása esetén, kizárólag átmeneti időre függeszthető fel, s célja, hogy az adós részére – átmenetileg fennálló nehézségeire tekintettel – haladékot biztosítson és ezek elhárulását követően elősegítse a végrehajtást kérő követeléshez jutását.

Álláspontom szerint nincsen egységes gyakorlat arra vonatkozóan, hogy konkrétan milyen körülmények fennállása alapozza meg a végrehajtás felfüggesztését. Munkám során gyakran találkozom olyan adósi kérelmekkel, amikben az adósok általános megélhetési nehézségekre hivatkoznak, mint például nehéz anyagi körülmények között élnek; a rezsikiadásai magasak; az esetleges letiltást követően rendelkezésükre álló jövedelmük olyan csekély, hogy az a saját, illetve a család megélhetését veszélyezteti; egészségi állapottal összefüggésben szükséges gyógyszerek, gyógykezelések magas költségei; továbbá egyéb fennálló tartozásokra. A bírói gyakorlat szerint ezek az indokok azonban nem átmeneti jelleggel fennálló körülmények, így az erre hivatkozással történő végrehajtás felfüggesztése azt eredményezné, hogy a végrehajtást kérő végrehajtási eljárás útján sem jutna hozzá a követeléséhez. Az adósi kérelmek másik gyakori hivatkozása a végrehajtandó jogerős határozat jogszerűségének vitatása, amely azonban végrehajtási nemperes eljárásban nem vizsgálható.

Szót kell említeni arról is, hogy amennyiben az adós betegsége hivatkozással kéri a végrehajtási eljárás felfüggesztését, mely betegség tekinthető súlyosnak. Az adósok kérelmeikben gyakran magas vérnyomásra, cukorbetegsége, vagy korábbi műtetre, szívinfarktusra vagy stroke-ra hivatkoznak. Véleményem szerint azonban önmagukban ezek sem alapozzák meg a végrehajtás felfüggesztését, tekintettel arra, hogy ezen betegségek vagy már a végrehajtási eljárás megindulását megelőzően is fennálltak vagy pedig az életkor előrehaladtával jelentkeznek. Amennyiben az adósnak olyan krónikus, komoly betegsége van, amely miatt keresőképtelen, folyamatos kezelés alatt áll, de ezen állapota már a végrehajtási eljárás megindítása előtt is fennállt, nincs

¹¹ MARTONOVICS Bernadett: A végrehajtás foganatosításának közös szabályai. In: *Nagykommentár a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényhez* (szerk.: LUKÁCS Tamás – Martonovics Bernadett – Schadl György) 48. § (5) bekezdéshez fűzött magyarázat.

helye a végrehajtás felfüggesztésének.¹² Ugyanakkor a bírói gyakorlat szerint az adós hosszú ideje fennálló, tartós betegsége sem szolgálhat a felfüggesztés alapjául, ha az adós egészségi állapotában javulás nem várható.

Gyakori hivatkozási okként tudnám említeni azt, amikor az adós a kérelmében arra hivatkozik, hogy a végrehajtást kérővel egyezségkötés van folyamatban. A bíróság döntése nagyban függ ilyenkor a bíróság felhívására adott végrehajtást kérő válaszáról. Ha ugyanis a végrehajtást kérő azt nyilatkozza, hogy valóban folyamatban van a felek között egyeztetés a tartozás kiegyenlítésére, a végrehajtást kérő kérelme alapján sor kerülhet a végrehajtási eljárás felfüggesztésére. Amennyiben azonban a végrehajtást kérő a felhívásra nem nyilatkozik, a bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján dönt az adósi kérelemről, amely kérelem többnyire elutasításra kerül.

Többször hivatkoznak az adósok arra is, hogy egy másik eljárás (polgári vagy büntető) van folyamatban, amely eljárásban hozott ítélet kihatással lehet az ellenük folyamatban lévő végrehajtási eljárásra, és ezen másik peres eljárásra, mint méltányolható körülményre figyelemmel kérik a végrehajtási eljárás felfüggesztését. Véleményem szerint ezen hivatkozás nem minősül az adós oldalán felmerülő méltányolható körülménynek, amely indokolná az eljárás felfüggesztését.

Összegezve elmondható, hogy a bírói gyakorlat szerint a végrehajtás felfüggesztésének alapjául kizárólag olyan körülmények szolgálhatnak, amelyek a végrehajtási eljárás megindulása után következtek be, az adós életkörülményeire kiemelkedő jelentőséggel bírnak, egyúttal átmeneti jellegűek és viszonylag rövidebb időn belül orvosolhatóak. A felfüggesztés iránti kérelmekről való döntés meghozatala során célszerű vizsgálni, hogy a végrehajtási eljárás mikor indult, mióta van folyamatban, az adós korábban törlesztett-e. Felfüggesztési okként szokta a bíróság értékelni általában, ha az adós úgy nyilatkozik, hogy átmenetileg a jövedelme jelentősen csökkent, azonban belátható időn belül jövedelememelkedésre számít, és így ennek bekövetkezéséig kéri az eljárás felfüggesztését, vagy az adós önhibáján kívül elveszti a munkahelyét, önmaga, vagy hozzátartozója balesetet szenved. Ezek véleményem szerint olyan körülmények, amelyek átmenetileg kihatnak az adós személyi és vagyoni körülményeire, de viszonylag rövidebb időn belül orvosolhatóak. Mindenképpen lényeges, hogy a körülmény súlya indokolja a felfüggesztést, és a körülmény várható - belátható időn belüli - megváltozása, elhárulása lehetővé tegye az eljárás későbbi folytatását.

Röviden úgy tudnám megfogalmazni azt, mire is szolgál az adós kérelmére történő felfüggesztés, hogy az átmenetileg nehéz anyagi, illetőleg szociális helyzetbe került adós ideiglenesen mentesüljön a végrehajtás kényszere alól annak érdekében, hogy a végrehajtással érintett kötelezettségét belátható időn belül teljesíteni tudja. Az adósnak azonban tisztában kell lennie azzal, hogy a felfüggesztés lejárta után a tartozását teljesítenie kell.

Határozottan kijelenthető, hogy az adósok által előterjesztett végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmek igen kis arányban eredményesek. Az esetek nagy részében

¹² FERENC SIN Réka – KARÁDI Teodóra Elida – ORBÁN-NAGY Szilvia: A végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmek gyakorlati elbírálásának kérdései. 1. rész, *Executio* III/5., 15.

az adósok egyáltalán nem igazolják a méltányolható körülményeket még hiánypótlásra történő felhívást követően sem, így kérelmük visszautasításra vagy érdemi vizsgálat nélküli elutasításra kerül, vagy pedig a bíróság bár érdemben vizsgálja a kérelmet, de az adósok olyan körülményekre hivatkoznak, amely okok alapján egyáltalán nincsen lehetőség a végrehajtási eljárás felfüggesztésére.

2.4. A végrehajtás felfüggesztése ingatlan kiürítése iránt folyamatban lévő végrehajtási eljárás során

A Vht. az adós számára további lehetőséget biztosít a végrehajtási eljárás felfüggesztése körében. Amennyiben a végrehajtási eljárás ingatlan kiürítése iránt folyik, akkor a végrehajtási eljárás felfüggesztésére csak egy alkalommal, legfeljebb 6 hónapra kerülhet sor az adós kérelmére.¹³ Ha azonban a kiürítési kérelem olyan lakást érint, melyet az adós önkényesen foglalt el, illetve, ha az adós számára – kérelmére – a polgári eljárás során a lakás elhagyására legfeljebb 6 hónapos kedvezményt biztosítottak, akkor az adós egyáltalán nem kérheti az eljárás felfüggesztését. E különös méltányolást érdemlő eset feltétele, hogy az ingatlan a kötelezett lakóhelye, és egyúttal az ő és közvetlen családtagjainak egyedüli lakóingatlana is legyen. Továbbá, a kérelemben a kötelezettnek valószínűsítania kell, hogy a saját és családja elhelyezését ideiglenesen sem tudja biztosítani, valamint a per során nem sújtották pénzbírsággal, és nem tanúsított rosszhiszemű magatartást sem.¹⁴

2.5. A bíróság mérlegelési jogköre az Európai Unió rendeletei alapján

A végrehajtást foganatosító bíróság dönt bizonyos uniós eljárásokkal kapcsolatos kérelmek tekintetében is a végrehajtás felfüggesztéséről. Ezekben az esetekben sem kötelező a végrehajtás felfüggesztése, az a bíróság mérlegelésén múlik, azonban az alábbi kérelmek elbírálását követően, amennyiben a bíróság helyt ad a kérelmeknek, azt a végrehajtás felfüggesztésével teszi.

A nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló 805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint, ha az adós jogorvoslatot nyújt be az európai végrehajtható okiratként hitelesített határozat ellen, illetve a kézbesítéssel kapcsolatosan felülvizsgálati kérelmet vagy az európai végrehajtható okiratra vonatkozó tanúsítvány kijavítását, visszavonását kérelmezi, a bíróság a végrehajtást felfüggesztheti. Az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint, ha az adós az európai fizetési meghagyás felülvizsgálatát kéri, a bíróság a végrehajtást felfüggesztheti. A kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről szóló 861/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint, ha az adós kérelmezi a kis értékű követelések európai eljárásában hozott ítélet felülvizsgálatát, a bíróság a végrehajtást felfüggesztheti. A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e

¹³ Vht. 48. § (6) bek.

¹⁴ MARTONOVICS Bernadett: i. m. 48. § (6) bekezdéshez fűzött magyarázat.

területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendelet szerint, ha az adós az eredeti eljárás helye szerinti bíróság határozatának felülvizsgálatát kérelmezi, a bíróság a végrehajtást felfüggesztheti. A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint, ha az adós a határozat végrehajtásának megtagadása iránti kérelmet terjesztett elő, a bíróság a végrehajtást felfüggesztheti.¹⁵

2.6. Jogorvoslati jog

A Vht. 49. § (1) bekezdése kimondja, hogy amennyiben a végrehajtható okirat vagy a végrehajtó intézkedése ellen jogorvoslattal éltek, a jogorvoslatot elbíráló bíróság a végrehajtást felfüggesztheti.¹⁶

Eltérő eljárási szabályok vonatkoznak a végrehajtás elrendelése és a végrehajtás foganatosítása során igénybe vehető jogorvoslatokra, az eltérőség alapja az eljárás két szakaszának koncepcionális különbsége. A végrehajtás elrendelése körében a végrehajtható okiratok elleni jogorvoslat körébe tartozik a végrehajtási lap visszavonása és a végrehajtási záradék törlése iránti kérelem, a fellebbezés, a felülvizsgálat, a végrehajtás foganatosítása során a végrehajtó intézkedésével szemben pedig kifogás előterjesztésére van lehetőség. A kifogás intézményének célja, hogy a végrehajtók mint az állami kényszer megtestesítőinek a tevékenysége feletti ellenőrzést megteremtse. Ugyanakkor ez az ellenőrzés nem egy általános, a végrehajtók tevékenységének egészére kiterjedő felügyeleti jogkört jelent, hanem a bíróság hatásköre e körben csak az adott, kifogással érintett végrehajtói intézkedés vagy mulasztás vizsgálatára terjed ki. Ezen túlmenően a bíróság ellenőrzési jogköre nem korlátlan, hanem csak a kérelem keretei között érvényesülhet.

2.7. Felfüggesztés más jogszabályok alapján

A Vht. értelmében a bíróság a végrehajtást azokban az esetekben is felfüggesztheti, amelyekben ezt a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) vagy más jogszabály lehetővé teszi.¹⁷ Fontos kiemelni, hogy el kell különíteni egymástól a végrehajtás nemperes eljárásban, valamint a peres eljárásban történő felfüggesztését. Hangsúlyozni kell, hogy nemperes eljárásban nincs lehetőség a végrehajtás felfüggesztésére valamely előzetes kérdés eldöntése okán. A végrehajtás felfüggesztésére kizárólag abban az esetben és körben van lehetőség, ahol a Pp. kifejezetten ekként rendelkezik.

A Pp. által felfüggeszthető esetek négy csoportba sorolhatóak. Az első csoportba tartoznak azok, amikor a végrehajtandó határozat hatálya, illetve jogereje vitás (például kézbesítési vélelem). A második csoportot az előzetes végrehajthatósággal kapcsolatos esetek képezik. A másodfokú tanács elnöke határoz a végrehajtás fel-

¹⁵ MARTONOVICS Bernadett: i. m. 48. § (8) bekezdéshez fűzött magyarázat.

¹⁶ Vht. 49. § (1) bek.

¹⁷ Vht. 49. § (2) bek.

függesztésének kérdésében, ha az elsőfokú bíróság a határozatot a törvény ellenére nyilvánította előzetesen végrehajthatónak. A harmadik csoportba a jogerős és végrehajtható határozatokkal szembeni jogorvoslatokkal kapcsolatos esetek tartoznak, melyek tipikusan a felülvizsgálat és perújítás, azonban utóbbi előterjesztése önmagában nem halasztó hatályú a végrehajtásra. A végrehajtás felfüggesztésének feltétele, hogy a perújítás sikere valószínűnek mutakozzék. A siker valószínűsége azt jelenti, hogy a rendelkezésre álló adatok valószínűsítik, hogy a perújítási kérelem nem lesz eredménytelen. A negyedik csoportba pedig a végrehajtás elrendelése és foganatosítása kapcsán indított olyan peres eljárások tartoznak, mint a végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránti per, végrehajtási igényper és a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás engedélyezése iránti per.¹⁸

A Pp.-n kívül más jogszabályok alapján is lehetőség van a végrehajtás felfüggesztésére. A választottbíráskodásról szóló *1994. évi LXXI. törvény* (a továbbiakban: Vbt.) 56. §-ának (1) bekezdése szerint a választott bíróság ítéletének érvénytelenítésére irányuló eljárásban a bíróság a választottbírói ítélet végrehajtását a fél kérelmére felfüggesztheti. A Vbt. nem határozza meg a választottbírói ítélet végrehajtása felfüggesztésénél irányadó szempontokat. Mivel azonban a választott bíróság ítéletét bírósági végrehajtás útján kell érvényesíteni, ezért a végrehajtás felfüggesztése során a bírósági végrehajtás szabályai irányadóak.¹⁹

3. A végrehajtás felfüggesztésének szabályozása

3.1. Eljárási szabályok, a felfüggesztés menete

A Vht. 48. §-ában szabályozott esetekben a végrehajtást foganatosító bíróság rendelkezik hatáskörrel a végrehajtási eljárás felfüggesztéséről való döntéshozatalra. A végrehajtás felfüggesztése iránt határozott kérelmet szükséges előterjeszteni. A bíróságnak a felfüggesztési kérelemről a törvény szerint 15 napon belül döntenie kell, és a felfüggesztésről szóló döntést azonnal közölnie kell a végrehajtóval. A felfüggesztés tárgyában hozott helyt adó vagy elutasító végzés ellen a Vht. 218. § (1) bekezdése alapján fellebbezésnek van helye. Ha pedig a felfüggesztést elrendelő döntés ellen jogorvoslattal élnek, ennek nincs halasztó hatálya a felfüggesztésre – azt azonnal végre kell hajtani.

Amennyiben a végrehajtást foganatosító bíróság a felfüggesztési kérelemnek helyt ad, a végrehajtási eljárást valamennyi cselekményre kiterjedően is felfüggesztheti, vagy csak azon végrehajtási cselekmények elvégzését „tilthatja meg”, melyeket a felfüggesztés oka kifejezetten indokol. Tehát bizonyos esetekben a felfüggesztés alatt a végrehajtónak ebből kifolyólag van lehetősége a követelés behajtása iránt intézkedni, egyes intézkedéseket azonban nem tehet meg, míg más esetekben a végrehajtó a felfüggesztés alatt semmit sem tehet. A zálogjogosult bekapcsolódási kérelme miatti felfüggesztés esetén a végrehajtó például a felfüggesztés

¹⁸ GYÜRE Péter: A bírósági végrehajtási eljárás cselekményeinek láncolatát átmenetileg megakasztó intézmények. *Debreceni Jogi Műhely* 2018/1–2., 13–14.

¹⁹ DÉZSI Andrea: i. m. 30.

ideje alatt a zálogjoggal érintett ingó vagy ingatlan dolog árverési értékesítése iránt nem intézkedhet, ez azonban nem akadályozza annak, hogy az adós munkabérére letiltást vezessen. Bár a végrehajtási eljárás felfüggesztése a Vht. alapján fő szabály szerint határozatlan időre történik, a tapasztalatom szerint azonban sokkal gyakoribb a határozott időtartamra történő felfüggesztés elrendelése.

3.2. A felfüggesztett végrehajtás folytatása

A Vht. 51. §-a kimondja, hogy a felfüggesztett végrehajtást a felfüggesztést elrendelő bíróság – illetőleg a polgári perrendtartásban, vagy más törvényben megállapított más bíróság – intézkedésére lehet tovább folytatni. Amennyiben a végrehajtást a bíróság határozott időre függesztette fel, mind az adós, mind a végrehajtást kérő tudni fogja, hogy mely időponttól kezdődően számolhat újra követelése részbeni megtérülésével. Határozatlan időre történő felfüggesztésnél azonban ezt nem lehet előre látni. Továbbá, fontos kiemelni, hogy a felfüggesztés fenntartásának indokoltságát a felfüggesztést elrendelő bíróság bármely fél indokolt kérelmére felülvizsgálja.²⁰

A bíróságok között eltérő gyakorlat alakult ki azzal kapcsolatban, hogy a végrehajtási eljárás folytatását elrendelő végzést érdemi vagy alaki végzéssel kell meghozni, vagyis a végzés fellebbezhető vagy nem fellebbezhető. Álláspontom szerint a folytatást elrendelő végzés pervezető végzés, amely ellen a polgári perrendtartás a jogorvoslati jogot kizárja. Jómagam ezt a gyakorlatot követem.

3.3. A felfüggesztés és a szünetelés jogintézményének elhatárolása, a végrehajtási eljárás befejezésének lehetséges esetei

A gyakorlatban rendszerint előfordul, hogy a végrehajtási eljárás szünetelését és felfüggesztését összekeverik a végrehajtási eljárásban nem jártas személyek. Közös vonása a két jogintézménynek, hogy mindkettővel a Vht.-ben találkozhatunk, továbbá, mind a felfüggesztés, mind a szünetelés megakasztja a végrehajtási eljárást. Lényeges különbség azonban, hogy a szünetelés maga a végrehajtó állapítja meg, viszont a felfüggesztésről a foganatosító bíróság végzéssel dönt érdemben. A szünetelés tartalma alatt az adós a tartozását részletekben rendezheti, ellentétben a felfüggesztéssel, ahol nem lehet foganatosítani végrehajtási cselekményt. A szünetelés során a teljes végrehajtási eljárás szünetel, a felfüggesztés azonban vonatkozhat egy vagyontárgyra, végrehajtási cselekményre vagy akár az egész végrehajtási eljárásra.

A szünetelést kiválthatják az adós oldalán fennálló objektív körülmények, illetve bekövetkezhet a végrehajtást kérő magatartása alapján is. Elsődleges jogkövetkezménye, hogy a bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002. (I. 17.) IM rendelet (a továbbiakban: Vűsz.) 34. § b) pontja alapján a végrehajtási eljárás ügyviteli szempontból befejeződik. Az ügyviteli befejezés tartama alatt végrehajtási cselekmények nem történnek, kényszerintézkedést a végrehajtó nem köteles tenni, így mulasztás sem terheli azok hiányaért. Így például a végrehajtási eljárás

²⁰ Lásd: Vht. 50. § (6) bek.

rás szünetelése alatt nincs helye a becsérték újbóli megállapításának sem.²¹ Az ügyviteli befejezés nem végleges befejezés, a végrehajtási eljárás bármikor újraindulhat, ha a szünetelés a Vht. 54. §-a alapján „megszűnt”.

Tekintettel arra, hogy a szünetelés a végrehajtó előtt a végrehajtási eljárás ügyviteli befejezését is jelenti, fontosnak tartom a szünetelési okok részletes feltárása előtt, hogy röviden kitekintsünk a lehetséges végrehajtási eljárás befejezésének eseteire. A végrehajtási eljárás során két befejezést különböztetünk meg: az egyik, amikor a végrehajtási eljárás ügyvitelileg nyer befejezést, a másik, amikor érdemi leg fejeződik be az eljárás. A két befejezésmód közötti különbség röviden abban ragadható meg, hogy az ügyviteli befejezés esetén a végrehajtási eljárás bármikor újraindulhat, míg az érdemi befejezésnél ez kizárt.

Az *ügyviteli befejezettség* tekintetében a Vüsz. taxatív felsorolást alkalmaz. A jogszabály értelmében befejezett a végrehajtási ügy (ügyviteli befejezés), ha a) a végrehajtást valamennyi végrehajtási cselekményre kiterjedő hatállyal felfüggesztették, b) a végrehajtás szünetel, c) a végrehajtó a végrehajtási ügy iratait másik végrehajtónak küldte meg, e) a letiltás előjegyzését a munkáltató (a járandóságot folyósító szerv) igazolta, vagy a lefoglalt követelést, illetőleg a később keletkező követelésről szóló szerződést a harmadik személy elismerte, és más intézkedésre nincs lehetőség, vagy nincs szükség, f) biztosítási intézkedés végrehajtása esetén a végrehajtó a szükséges intézkedést megtette, g) a meghatározott cselekmény végrehajtása során a végrehajtást kérő közlési kötelezettségének határidőben nem tett eleget, h) a végrehajtói kézbesítés szünetel, vagy eredménytelen, i) a különleges intézkedés iránti kérelemben közölt adatok nem elegendőek a tartásra kötelezett adatainak a nyilvántartásokból való lekérdezésére, j) a kézbesítési regisztrációs ügyben kiadott hiánypótlási felhívást nem teljesítették.²² Mindezeket figyelembe véve, abból eredően, hogy a Vüsz. 34. § b) pontjában ügyviteli befejezésnek minősíti a végrehajtás szünetelését, bármelyik szünetelési ok egyben ügyviteli befejezettséget is jelent.

Az ügyviteli befejezéssel szemben *érdemi befejezésről* akkor beszélhetünk, amennyiben a) a végrehajtást kérő a teljesítést bejelentette, vagy a tartozást elengedte, b) az adós a végrehajtható okiratban foglaltaknak eleget tett, és ezt a végrehajtó megállapította, c) a bíróság a végrehajtást megszüntette, d) a végrehajtható okiratot visszavonták, törölték vagy hatályon kívül helyezték (megváltoztatták), e) a bűnügyi zárlatot megszüntették vagy a zár alá vételt feloldották, f) a zálogtárgy egyszerűsített végrehajtási értékesítéséből befolyt összeget a végrehajtó felosztotta, g) a tartásra kötelezett adatainak beszerzésére sor került, h) a végrehajtó a végrehajtási kérelmet a bíróságnak megküldte, i) a zálogjogosult bekapcsolódásának alapjául szolgáló végrehajtási ügy megszűnt és a zálogjogosultnak a bekapcsolódással kapcsolatos költségei az annak alapján indult végrehajtási ügyben megtérültek, j) a végrehajtói kézbesítés eredményes volt, k) ha a végrehajtói kézbesítést a végrehajtó megszüntette, l) a végrehajtó a felet regisztrálta a kézbesítési rendszer-

²¹ BH1997. 33.

²² Vüsz. 34. §.

ben, vagy azt megtagadta, n) a megkeresett végrehajtó a helyszíni eljárást fogantatosította, o) a bekapcsolódással indult ügyben a zálogtárgy értékesítésre került.²³

A szünetelés alapjául szolgáló okokat a Vht. 52. §-a nevesíti. Ezen passzus a) pontja értelmében a végrehajtás szünetel, ha az adós személyazonossága a szükséges adatok hiányában nem állapítható meg. Ebben az esetben a végrehajtást akkor lehet folytatni, ha a személyazonosság megállapításához szükséges adatok pótlására került sor.²⁴

A végrehajtási eljárás eredményes lefolytatása érdekében a végrehajtó szükség esetén beszerzi az adós személyének azonosítására szolgáló, továbbá az adós lakóhelyére (tartózkodási helyére), székhelyére, telephelyére, munkahelyére (egyéni vállalkozására), jövedelmére és a végrehajtás alá vonható vagyontárgyaira (ingó, ingatlan vagyon, fizetési számla, betét, értékpapír, érdekelttség gazdasági társaságban stb.) vonatkozó adatokat.²⁵ A végrehajtási eljárás szünetelésére akkor kerülhet sor, ha a végrehajtó semmilyen megkeresése nem jár eredménnyel.

A végrehajtás abban az esetben is szünetel, ha az adós meghalt vagy a nem természetes személy adós megszűnt, és a végrehajtást kérő nem kérte a jogutódlás megállapítását. E tekintetben a végrehajtást akkor lehet folytatni, ha a végrehajtást kérő jogutódlás megállapítása iránti kérelmet terjesztett elő.²⁶

Ha az eljárásban fogantatosító kényszerselekményekre még nem került sor, a Vht. 39. § (3) bekezdése alapján a végrehajtást kérő kérelmétől függ, hogy kívánja-e a jogutódlást.²⁷ Amennyiben a végrehajtást kérő nem kívánja, vagy a következményekre való figyelmeztetés ellenére határidőben nem tesz nyilatkozatot (beleenyugszik a mulasztása következményeibe), a végrehajtási eljárás a Vht. 52. § b) pontja alapján szünetel.²⁸

A Vht. 52. § c) pontja rögzíti, hogy a végrehajtás szünetel, ha a végrehajtást kérő az eljárásban való közreműködését megtagadta. Folytatásról ebben az esetben akkor lehet szó, ha a végrehajtást kérő a közreműködési kötelezettségének eleget tesz.

²³ Vüsz. 33. §.

²⁴ A Vht. 11. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a végrehajtást kérő a végrehajtási kérelem előterjesztésekor köteles közölni a) az adós nevét (szervezet esetén elnevezését, cég esetén cégnevét) és az azonosításához szükséges adatokat (legalább a születési helyét, idejét és az anyja nevét, illetve a szervezet nyilvántartási számát, cég esetén a cégjegyzékszámát), továbbá b) az ügy körülményeitől függően: az adós lakóhelyét, munkahelyét, illetőleg székhelyét, telephelyét és a végrehajtás alá vonható vagyontárgyának helyét. Ezen adatok közül a végrehajtást kérőnek legalább egyet közölnie kell.

²⁵ Vht. 47. § (1) bek.

²⁶ Vht. 52. § b) pontja.

²⁷ A Vht. 39. § (3) bekezdése szerint, amennyiben a végrehajtó az adós haláláról szerzett tudomást, még a végrehajtás fogantatosítását megelőzően, erről tájékoztatja a végrehajtást kérőt, és az ügyet a jogutódlás kérdésében való döntés végett az ő kívánságára terjeszti be a végrehajtást fogantatosító bírósághoz. A jogutódlás kérdéséről lásd bővebben: B. KOREK Ilona: Változás a felek személyében. In: *A bírósági végrehajtás*. (szerk.: Sári-né Simkó Ágnes) 39. §-hoz fűzött magyarázat.

²⁸ MARTONOVICS Bernadett: i. m. 52. §-hoz fűzött magyarázat.

A végrehajtásban való közreműködés megtagadása megvalósulhat aktív és passzív magatartással is. Aktív megtagadásról akkor beszélhetünk, ha a végrehajtó értesítése, felhívása ellenére a végrehajtást kérő kifejezi egyet nem értését a felhívás szükségességével kapcsolatban. Passzív módon pedig azáltal tagadja meg a közreműködést a végrehajtást kérő, ha a végrehajtó tevékeny közreműködésre való felhívása ellenére sem teljesíti a kötelezettségét – feltéve, hogy valóban szükség van a tevékeny közreműködésére.²⁹

Amennyiben az adósnak nincs lefoglalható vagyontárgya, illetőleg a lefoglalt vagyontárgy értékesítése sikertelen volt, a végrehajtási eljárás szünetel.³⁰ A végrehajtást ilyen esetben akkor lehet folytatni, ha valószínűsítették, hogy az adósnak van olyan vagyontárgya, amely lefoglalható, illetőleg értékesíthető.

A teljesítőképesség hiánya miatti szünetelésre akkor kerülhet sor, ha a végrehajtó az adós teljesítőképességét megfelelően felmérte, vagyis a törvény által lehetővé és kötelezővé tett eljárási cselekményeket elvégezte, s ennek eredményeképpen állapította meg a vagyontalanságot.

Ha végrehajtást kérő a végrehajtási költséget – bár köteles rá – nem előlegezte, a végrehajtás szintén szünetel.³¹ A végrehajtási eljárás folytatására abban az esetben kerülhet sor, amennyiben a végrehajtást kérő a költséget megelőlegezi. Azonban, ha a szünetelés megállapításától számított egy éven belül a költséget nem előlegezték, nincs helye az eljárás folytatásának, a végrehajtás megszűnik.

A Vht. 34. § (1) bekezdése fő szabályként érvényesíti azt az elvet, miszerint a végrehajtás során felmerülő költségeket a végrehajtást kérő előlegezi, és az adós viseli. A bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 8/2021. (X. 29.) SZTFH rendelet (a továbbiakban: Díjrendelet) 19. §-a alapján a végrehajtó az ügy iratainak megérkezése után 8, soron kívüli ügyben 3 napon belül – kivéve, ha a végrehajtható okiratot a kiállítójának meg kell küldeni – felhívja a végrehajtást kérőt az eljárás kezdetén előlegezendő költség és díj³² megfizetésére olyan határidővel, hogy az eljárási cselekményeket előreláthatólag határidőn belül tudja elvégezni. A végrehajtó a felhívástól eltekinthet, ennek tényét és időpontját azonban jegyzőkönyvben köteles

²⁹ MARTONOVICS Bernadett: i. m. 52. §-hoz fűzött magyarázat.

³⁰ Vht. 52. § d) pontja.

³¹ Vht. 52. § e) pontja.

³² A Díjrendelet 18. § (1) bekezdése előírja, hogy a végrehajtót eljárása kezdetén ügyenként megilleti a) pénzkövetelés behajtása esetén – kivéve a b) pontban foglalt eljárásokat – a pénzfizetésre irányuló végrehajtási eljárásban a munkadíj 50%-a és a költségátalány 50%-a, de összesen legalább 9000 forint, amely az eljárás kezdetén felszámítható 8000 forint összegű ügyviteli és iratkezelési díjjal együtt nem haladhatja meg a 85 000 forintot; b) tartásdíj, munkabér és kártérítési összeg behajtására irányuló eljárásban a pénzfizetésre irányuló végrehajtási eljárásban a munkadíj 50%-a és a költségátalány 50%-a, de összesen legalább 9000 forint, amely az eljárás kezdetén felszámítható 8000 forint összegű ügyviteli és iratkezelési díjjal együtt nem haladhatja meg a 70 000 forintot; c) meghatározott cselekmény végrehajtása esetén 18 000 forint, ideiglenes intézkedés esetén az eljárás várható idejének megfelelő munkadíj és költségátalány összege, amely nem haladhatja meg a 40 000 forintot.

megállapítani és erről a végrehajtást kérőt is tájékoztatnia szükséges. A felhívás mellőzése esetén a végrehajtó nem állapíthatja meg az eljárásnak a Vht. 52. § e) pontja miatti szünetelését, hanem köteles a végrehajtás foganatosítását az adott ügyben irányadó szabályok szerint megkezdeni és elvégezni, továbbá, a felhívás mellőzése a végrehajtási költségek és díjak megfizetésének kötelezettsége alól sem mentesít. Az eljárás kezdetén megfizetendő költséget és díjat a végrehajtó által kiállított, költségfelhívásra szolgáló jegyzőkönyv alapján kell megfizetni, amely a jegyzőkönyv Vht. 35. §-a szerinti általános tartalmi kellékein túl tartalmazza a Díjrendelet 19. § (3) bekezdésében foglaltakat.³³ Ha a végrehajtást kérő nem előlegezi a költségeket, az eljárás ex lege, külön jegyzőkönyv híján szünetel. Természetesen kivételt képez ez alól az az esetkör, amikor a végrehajtó törvény rendelkezése értelmében az előleg bevárása nélkül köteles eljárni, mint például a gyermektartásdíj végrehajtására irányuló eljárásban.³⁴

A Fővárosi Ítéltábla BDT2012. 2628. számú eseti döntésében kimondta, hogy amennyiben az egyszer kiállított végrehajtási lappal elrendelt végrehajtás a költségelőlegezés elmulasztása folytán szünetelést követően megszűnt, a végrehajtást kérő új végrehajtási eljárást kezdeményezhet. A végrehajtási eljárás ily módon történt megszűnése nem jelenti a követelés megszűnését, ezért a végrehajtási lapot ismételt kérelemre – egyéb akadály hiányában – ki kell állítani. Fontos kiemelni, hogy a végrehajtás elrendelése nem tagadható meg arra hivatkozással, hogy minden ügyben egy végrehajtási lapot kell kiállítani, mivel e szabály az esetleges többes végrehajtás elkerülését célozza, ami a végrehajtás törvény erejénél fogva bekövetkezett megszűnése folytán nyilvánvalóan nem áll fenn.³⁵

³³ A Díjrendelet 19. § (3) bekezdése rögzíti, hogy a végrehajtó költségfelhívásra szolgáló jegyzőkönyvének tartalmaznia kell a) a végrehajtó adószámát, b) a végrehajtást kérő értesítését arról, hogy a végrehajtó az ügyet a bíróságtól vagy közjegyzőtől a végrehajtás foganatosítására átvette, c) a végrehajtási ügyértéket és a végrehajtónak járó végrehajtási költségek és díjak várható összegét, továbbá az általános költségátalány összegét, d) tájékoztatást arról, hogy da) az eljárás kezdetén megfizetendő költséget és díjat a végrehajtást kérőnek vagy a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 8. §-ában meghatározott szervnek a Díjrendelet rendelkezései szerint, a jegyzőkönyv kézhezvételétől számított, az abban megállapított határidőben kell megfizetnie a végrehajtó részére, db) a végrehajtó intézkedése ellen végrehajtási kifogást lehet előterjesztetni, dc) a végrehajtás foganatosítása a költség és díj befizetését követően veszi kezdetét, dd) ha a befizetés a jegyzőkönyvben megjelölt határidőben nem történik meg, ettől az időponttól a végrehajtás a Vht. 52. § e) pontja alapján szünetel, illetve megkezdődik az a határidő, amelynek elteltével a végrehajtás a Vht. 54. § (3) bekezdése alapján megszűnik, e) az eljárás kezdetén megfizetendő költség és díj összegét a munkadíj, a költségátalány és az eljárás kezdetén megfizetendő költség és díj szerinti bontásban, f) az eljárás kezdetén megfizetendő költség és díj megfizetésének módját, átutalás esetén az arra szolgáló számla számát és a számlavezető hitelintézet nevét, továbbá az átutalási megbízáson feltüntetendő közlemény tartalmi elemeit.

³⁴ Díjrendelet 18. § (3) bek.

³⁵ WOPERA Szusza – GYOVAI Márk: *Kézikönyv a bírósági végrehajtás foganatosításához*. Wolters Kluwer Kiadó, Budapest, 2016, 112.

A Vht. 52. § f) pontja értelmében a végrehajtás szünetel, ha az adós a teljesítésre halasztást kapott, vagy részletekben való teljesítést engedélyezték, illetve állapította meg számára a végrehajtó. A végrehajtást ebben az esetben akkor lehet folytatni, ha a halasztás időtartama eltelt, illetőleg az adós a részlet teljesítését elmulasztotta.

Az adós részére a végrehajtás foganatosítása során részletfizetést engedélyezhet a végrehajtást kérő, az eljáró végrehajtó és a bíróság is. Bárki is biztosítson az adós részére részletfizetési lehetőséget, az eljárás a Vht. 52. § f) pontja alapján kerül szünetelésre. Az adós kötelezettségének teljesítésére halasztást azonban kizárólag a végrehajtást kérő biztosíthat, a végrehajtó és a bíróság nem. A bíróság a végrehajtás felfüggesztésének jogintézményén keresztül biztosíthat az adós részére halasztást, amely azonban nem a végrehajtás Vht. 52. § f) pontja szerinti szünetelését eredményezi, hanem a Vüsz. 34. § a) pontja szerinti ügyviteli befejezését.³⁶

A végrehajtás akkor is szünetel, ha külön törvény így rendelkezik.³⁷ Amennyiben később a szünetelés törvényben megállapított oka megszűnt, a végrehajtást folytatni lehet.

A hatályos szabályozásban két jogszabály is rendelkezik a végrehajtási eljárás szüneteléséről: a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Csődtörvény), valamint a természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény (a továbbiakban: Are. tv.). A Csődtörvény 11. § (2) bekezdésének c) pontja értelmében a fizetési haladék időtartama alatt az adóssal szemben a pénzkövetelések végrehajtása – az (1) bekezdésben foglalt követelések kivételével – szünetel, és végrehajtásuk elrendelésének nincs helye. A csődeljárásra tekintettel a végrehajtó jegyzőkönyvben megállapítja, hogy a gazdálkodó szervezettel szemben elrendelt végrehajtási eljárás a Vht. 52. § g) pontja értelmében szünetel. Míg az Are. tv. alapján az adósságrendezés kezdeményezésének benyújtásáról szóló értesítés végrehajtó általi kézhezvételétől kezdve – az adóssal, a kezessel, egyéb egyetemleges kötelezettel és a dologi kötelezettel szemben – a velük szemben fennálló követelések behajtása iránt folyamatban lévő végrehajtási eljárásokban eljárási cselekmény, intézkedés nem foganatosítható, a végrehajtási ügy szünetel, így a felek és az egyéb kötelezettek által a szünetelés időtartama alatt tett nyilatkozatok is hatálytalanok, valamint ettől az időponttól kezdődően minden határidő megszűnik. Az eljáró végrehajtó a szünetelésre tekintettel díj-jegyzék kibocsátására nem jogosult. Ezt követően a végrehajtási eljárásban már nem lehet újabb árverési hirdetményt közzétenni, a szünetelés előtt már közzétett árverési hirdetmény alapján az árverést a végrehajtó akkor folytatja le, ha a licitálás már megkezdődött, és érvényes licitajánlat érkezett. Ha az árverés érvényes és eredményes, az abból befolyt vételárat a végrehajtó a Vht. szabályai szerint osztja fel a végrehajtást kérők között.³⁸

Amennyiben a Vht. 52. §-ában foglalt valamely ok megvalósul, arról a végrehajtónak jegyzőkönyvet – amely tanúsítja, hogy a végrehajtás foganatosítása során

³⁶ WOPERA Zsuzsa – GYOVAI Márk: i. m. 116.

³⁷ Vht. 52. § g) pontja

³⁸ Are. tv. 28. § (1) bek.

tett intézkedések eredménytelenek voltak, továbbá feltünteti a szünetelés okát – és az általa felszámított munkadíjról, költségtérítésről, behajtási jutalékról és az őt megillető egyéb végrehajtói díjról díjjegyzéket kell készítenie, amit a végrehajtási eljárásban a feleknek köteles megküldeni.

3.4. A szünetelő végrehajtás folytatása

A végrehajtási eljárás mindaddig szünetel, amíg a szünetelés oka meg nem szűnik. Kiemelendő, hogy a végrehajtást csak a törvényben meghatározott okokból lehet tovább folytatni, és tekintettel arra, hogy a szünetelést a végrehajtó állapította meg, ezért erről is neki kell intézkednie. A szünetelési okokra visszautalva a Vht. alapján a végrehajtást akkor lehet folytatni, ha a) a személyazonosság megállapításához szükséges adatok pótlására sor került, b) a jogutód vagy az ellenérdekű fél a jogutódlás megállapítása iránti kérelmet terjesztett elő, c) a végrehajtást kérő a közreműködési kötelezettségének eleget tesz, d) valószínűsítették, hogy az adósnak van olyan vagyontárgya, amely lefoglalható, illetve értékesíthető, vagy gyermektartásdíj-követelés esetén – ide nem értve a közjegyzői okiraton és a fizetési meghagyáson alapuló tartásdíj-követelést – a végrehajtást kérő a végrehajtás folytatását kéri, e) a végrehajtást kérő a költséget előlegezte, f) a halasztás időtartama eltelt, illetve az adós a részlet teljesítését elmulasztotta, továbbá g) a szünetelés törvényben megállapított oka megszűnt.³⁹ Az eljárás folytatásának elsődleges ügyviteli jogkövetkezménye, hogy az ügyviteli szempontból befejezett végrehajtási eljárás újra megindul, folytatódik. A végrehajtó eljárási cselekmények időszerről megtételére köteles, az adóssal szemben újra alkalmazható a végrehajtási kényszer, és a végrehajtást kérő az eljárásban a törvény szerinti közreműködésre köteles.⁴⁰

Zárógondolatok

A tanulmányomban igyekeztem bemutatni a végrehajtási eljárás felfüggesztésének kötelező és mérlegelést igénylő eseteit. Nagyobb hangsúlyt fektettem az olyan adósi kérelmekre, amelyekkel a legtöbbször lehet a bírói gyakorlatban találkozni. Továbbá kitértem azokra a hivatkozási okokra is, amelyekkel a legtöbbször érvelnek az adósok, és amelyek arra engednek következtetni, hogy az adósok egyébként a felfüggesztés iránti kérelmükben az esetek többségében a tartozásuktól próbálnak szabadulni. Álláspontom szerint a Vht. nem tartalmaz olyan részletes szabályozást arra vonatkozóan, hogy melyek azok az okok, amelyekre tekintettel a bíróság a végrehajtási eljárást felfüggesztheti. Mindezek alapján a tanulmányomat akként zárnám, hogy véleményem szerint akár indokolt is lehetne az adós kérelmére való felfüggesztés Vht. szabályainak pontosítása, mellyel az adósok számára is egyértelműbbé válna, hogy mikor is van helye a kérelemre történő felfüggesztésre.

³⁹ Vht. 54. § (1) bek.

⁴⁰ MARTONOVICS Bernadett: i. m. 54. §-hoz fűzött magyarázat.

Felhasznált irodalom

- [1] B. KOREK Ilona: Változás a felek személyében. In: *A bírósági végrehajtás*. (szerk.: Sáriné Simkó Ágnes) HVG-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2009, 2009. évi Jogkódex-formátumú kiadás.
- [2] DÉZSI Andrea: *A végrehajtási eljárást átmenetileg megszakító körülmények – a végrehajtás felfüggesztésének lehetséges esetei a bírói gyakorlatban*. <https://mabie.hu/attachments/article/1433/A%20v%C3%A9grehajt%C3%A1si%20elj%C3%A1r%C3%A1st%20%C3%A1tmenetileg%20megszak%C3%ADt%C3%B3%20k%C3%B6r%C3%BClm%C3%A9nyek%20-%20a%20v%C3%A9grehajt%C3%A1s%20felf%C3%BCggeszt%C3%A9s%C3%A9nek%20lehets%C3%A9ges%20esetei%20a%20b%C3%ADr%C3%B3s%C3%A1gi%20gyakorlatban.pdf>, 2023. augusztus 11., 1–54.
- [3] FERENC SIN Réka – KARÁDI Teodóra Elida – ORBÁN-NAGY Szilvia: A végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmek gyakorlati elbírálásának kérdései. 1. rész. *Executio* III/5., 13–16.
- [4] GYÜRE Péter: A bírósági végrehajtási eljárás cselekményeinek láncolatát átmenetileg megakasztó intézmények. *Debreceni Jogi Műhely* 2018/1–2., 9–18.
- [5] KENGYEL Miklós: *Magyar polgári eljárásjog*. Osiris Kiadó, Budapest, 2013, 41–49.
- [6] KIRÁLY Lilla: *Bírósági végrehajtás Magyarországon és az Európai Unióban*. Egyetemi jegyzet. Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2015, 10–96.
- [7] MARTONOVICS Bernadett: A végrehajtás fogantatásának közös szabályai. In: *Nagykommentár a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényhez*. (szerk.: Lukács Tamás – Martonovics Bernadett – Schadl György) Wolters Kluwer Kiadó, Budapest, 2021, 2021. évi Jogtár-formátumú kiadás.
- [8] MARTONOVICS Bernadett – UDVARY Sándor: A végrehajtás fogantatásának közös szabályai. In: *A bírósági végrehajtásról szóló törvény és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja*. (szerk.: GELENCSE R Dániel – UDVARY Sándor) HVG-Orac Lap és Könyvkiadó, Budapest, 2021, 2021. évi Jogkódex-formátumú kiadás.
- [9] VIDA István: A bírósági végrehajtás. In: *A bírósági végrehajtás magyarázata. A polgári nemperes eljárások magyarázata 3*. (szerk.: Németh János – Kiss Daisy) KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2004, 163–210.
- [10] WOPERA Zsuzsa – GYOVAI Márk: *Kézikönyv a bírósági végrehajtás fogantatásához*. Wolters Kluwer Kiadó, Budapest, 2016.